

ice

Institut de Ciències
de l'Educació

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Cursos per a Gent Gran

Curs 2018-2019
Programa

Aules d'Extensió Universitària
per al Temps Lliure · Barcelona

ÍNDEX

Presentació	5
-------------	---

Calendari acadèmic i administratiu	7
------------------------------------	---

Informació general	8
--------------------	---

Quadres de programació

1. Grups A i B	9
2. Grups C i D	10
3. Grups E i F	11
4. Grup G	12
5. Grups H i J	13
6. Grup T	14
7. Grup U	15

Programes dels cursos

Codi	Nom	
05	La història viscuda V	16
11	Els partits polítics a Catalunya, un sistema en transformació	17
30	Una altra història de Catalunya: bruixes, pirates i bandolers	18
35	Fisiologia humana I	19
38	El concepte d'obra d'art a principis del segle XXI	19
39	L'Europa d'entreguerres (1919-1939)	19
46	Europa: territoris i cultures, un mapa mal resolt	20
49	Dones de la física nuclear	21
54	Art, cultura i espiritualitat a l'època del gòtic (segles XIII-XV)	22
56	Fisiologia humana II	22
63	El teatre i la tragèdia	23
65	La representació de la realitat al documental contemporani: una aproximació teoricopràctica a la 'mirada documental'	24
67	Descobrim l'Univers!	24
69	L'escriptura	25
70	Morfologia i creixement urbà: Barcelona	26
71	Nous plantejaments per a estudiar la diversitat de la vida i la seva evolució	27
72	Ciència i humanitats per al segle XXI	27

73	L'electrònica i les tecnologies de la informació i les comunicacions. Una visió panoràmica	28
74	Vents, núvols i pluges: endinsem-nos a l'atmosfera!	29

Codi Nom

76	Cinc lliçons d'economia política i societat	30
79	Encants de la veu	31
86	Paleontologia: una eina per descobrir l'origen de la vida i viatjar pel temps	31
87	Visions geogràfiques del món	32
88	De què parlem avui quan parlem d'Ecologia?	33
89	Barcelona Singular, una aproximació històrica a altres rostres de la ciutat	34
90	El conte en la tradició realista	35
91	Música i cinema	36
92	Cinema i fantasia: realitzacions de la ficció	37
93	Les dones i la Música: compositores i intèrprets des de l'època medieval fins a l'actualitat	38
94	Perspectiva socioecològica dels boscos de Catalunya	39
95	El desenvolupament dels diferents tipus de nombres a través de la història	40
96	Poesia i ciutat en la poesia en llengua catalana i llengua castellana de principis del segle XX	41
97	Resolució de conflictes: la mediació, una nova alternativa al judici	41
98	Estètica de la natura	42
99	Obres mestres del patrimoni musical III	42
100	"Ravel-Satie-Debussy-Fauré"	43
101	Cuina, llenguatge, literatura	43
102	La mitologia clàssica	44
103	Tresors arqueològics Patrimoni de la Humanitat	45
104	Cinema i història contemporània V	46
105	Química a la vida quotidiana	47
106	Les dones artistes en la història de l'art	47
107	L'evolució de la simfonia des de Beethoven al post-romanticisme	47

Presentació

Cursos per a Gent Gran és un programa d'activitats d'extensió universitària organitzat per l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), adreçat als socis de l'Associació de les Aules d'Extensió Universitària per al Temps Lliure. Els cursos es porten a terme a Barcelona, als locals de la Casa Convalescència de l'Hospital de Sant Pau, des de l'any 1996. Aquest programa permet reforçar els nexes entre la universitat i la societat, perquè arriba a sectors socials que potser estan allunyats del món universitari.

Des de l'inici, l'objectiu del programa ha estat potenciar una formació dirigida a la gent gran, amb l'ajut d'especialistes, orientada a l'estudi de temes d'interès comú, i també posar a disposició d'aquestes persones un espai de trobada, comunicació, reflexió i debat sobre aspectes diversos de la història, l'economia, la política, l'art, la música i la ciència.

Les activitats es desenvolupen entre els mesos d'octubre i maig. Per al curs 2018-2019 s'han programat 43 cursos de temàtica variada, distribuïts en onze grups.

Els cursos s'organitzen en torns de dilluns i dimecres o de dimarts i dijous, i els divendres en modalitat intensiva, en horari de matí o tarda en funció dels grups. Cada curs comprèn entre set i vuit sessions d'una hora i mitja cadascuna. Cada grup d'alumnes té l'oportunitat de reflexionar i aprofundir sobre vuit temes, la qual cosa comporta poder tenir cada any acadèmic diverses perspectives de la cultura, que es van succeint i alternant any rere any.

SETEMBRE

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

NOVEMBRE

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

GENER

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

MARÇ

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

MAIG

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

OCTUBRE

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

DESEMBRE

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

FEBRER

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

ABRIL

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

	Grups C, D, H, J i T
	Grups A, B, E, F i U
	Grup G
	Dies no lectius
	Ponts

Calendari acadèmic

Inici del curs 2018-2019: 28 de setembre de 2018.

Darrer dia del primer període lectiu: 23 de novembre de 2018.

Inici del segon període lectiu: 26 de novembre de 2018

Darrer dia del segon període lectiu: 1 de febrer de 2019

Inici del tercer període lectiu: 4 de febrer de 2019

Darrer dia del tercer període lectiu: 22 de març de 2019

Inici del quart període lectiu: 25 de març de 2019

Darrer dia del quart període lectiu: 24 de maig de 2019.

Vacances:

Nadal, del 22 de desembre de 2018 al 6 de gener de 2019 (ambdós inclosos).

Setmana santa, del 13 al 22 d'abril de 2019 (ambdós inclosos).

Dies festius i no lectius:

12 d'octubre de 2018

1 i 2 de novembre de 2018

6 i 7 de desembre de 2018

1 de maig de 2019

Calendari administratiu

Sol·licitud de canvi de grup: del 14 al 28 de maig de 2018.

Automatrícula de l'alumnat actual: del 8 de juny a l'11 de juliol de 2018.

Automatrícula assistida: 10 i 11 de juliol de 2018.

Preinscripció del nou alumnat: de l'11 al 24 de juny de 2018.

Publicació de la llista provisional de persones preinscrites:
29 de juny de 2018.

Publicació de la llista definitiva de persones preinscrites:
6 de juliol de 2018.

Publicació places vacants: 13 de juliol de 2018.

Sorteig de la lletra d'inici de la matrícula: 13 de juliol de 2018.

Matrícula del nou alumnat: s'inicia el 16 de juliol de 2018.

Sol·licitud d'anul·lació de la matrícula: fins al 19 d'octubre de 2018.

Informació general

SECRETARIA:

Institut de Ciències de l'Educació
Casa de Convalescència
Adreça electrònica: ice.santpau@uab.cat
Telèfons: 934 335 050, 934 335 054
Tlf Bellaterra: 935 811 598, 935 812 393
www.uab.cat/ice/aeu

LLOC DE REALITZACIÓ:

Casa Convalescència
Sant Antoni Maria Claret, 171
(Cantonada c/ Sant Quintí)
08041 Barcelona

Associació Aules d'Extensió Universitària per al Temps Lliure

<http://www.aeu-tempslliure.cat>

junta@aeu-tempslliure.cat

NORMATIVA:

1. Les persones que es vulguin matricular als Cursos per a Gent Gran han de ser sòcies de l'Associació Aules d'Extensió Universitària per al Temps Lliure. Un cop finalitzada la matrícula si es comprova que no es compleix aquest requisit es procedirà a anul·lar la matrícula i per tant, es perdrà la plaça.

2. La demanda de places cada any supera amb escreix l'oferta de què disposem. És per això que, de comú acord amb la Junta de l'Associació, s'ha decidit que l'alumnat que durant aquest curs **no assisteixi a un mínim del 70 %** de les sessions perdrà la reserva de plaça per al curs 2019-2020 per cap procediment. En cas de malaltia o hospitalització, degudament justificades mitjançant un document mèdic oficial (justificant l'assistència o informe de l'hospital) es podrà seguir gaudint de la reserva de plaça. Aquest document s'ha de presentar a la Secretaria tan aviat com sigui possible i, en tot cas, com a màxim un mes després del dia o dies que es volen justificar. Per sol·licitar la reserva de plaça per qualsevol altra circumstància (com ara malaltia d'un familiar de primer grau) s'ha de presentar una instància adreçada a la direcció de l'ICE, adjuntant tota la documentació addicional que es consideri adient. Un cop finalitzat el curs les persones que no assoleixin un mínim del 70% d'assistència rebran una notificació informant-los que perden la plaça i disposaran d'un termini per presentar, si s'escau, la documentació que justifiqui aquestes absències.

3. Excepte en els casos citats, es guardarà plaça per al proper curs al mateix grup en què s'està matriculat. Per canviar de grup, les persones interessades han de sol·licitar el canvi segons el procediment i el calendari establert. La concessió dels canvis depèn de la disponibilitat de places vacants. No es pot accedir a un grup sense tenir plaça adjudicada.

Programa dels grups A i B

Dimarts i dijous

Grup A: de 9.30 a 11h. – Grup B: d'11.30 a 13h.

CURS 76. Cinc lliçons d'economia política i societat

Professor: Manuel Álvarez

Del 2 d'octubre al 20 de novembre de 2018

CURS 67. Descubrim l'univers!

Professor: Josep Masalles

Del 27 de novembre de 2018 al 29 de gener de 2019

CURS 46. Europa: territoris i cultures, un mapa mal

Professora: Maria Villanueva

Del 4 de febrer al 18 de març de 2019

CURS 79. Encants de la veu

Professora: Mariona Sagarra

Del 26 de març al 21 de maig de 2019

CURS 90. El conte en la tradició realista

Professor: Enric Cassany

Del 4 d'octubre al 22 de novembre de 2018

CURS 91. Música i cinema

Professor: Frederic Sesé

Del 29 de novembre de 2018 a 31 de gener de 2019

CURS 05. La història viscuda V

Professora: Dolors Quinquer

Del 7 de febrer al 21 de març de 2019

CURS 30. Una altra història de Catalunya: bruixes, pirates i bandolers

Professor: Enric Puig

Del 28 de març al 23 de maig de 2019

Dimarts

Dijous

Programa dels grups C i D

Dilluns i dimecres

Grup C: de 9.30 a 11h. – Grup D: d'11.30 a 13h.

CURS 99. Obres mestres del patrimoni musical III

Professor: Rafael Esteve

De l'1 d'octubre al 19 de novembre de 2018

CURS 102. La mitologia clàssica

Professor: Sebastià Giralt

Del 26 de novembre de 2018 al 28 de gener de 2019

CURS 97. Resolució de conflictes: la mediació, una nova via alternativa al judici

Professora: Mariona Garriga

Del 5 de febrer al 19 de març de 2019

CURS 56. Fisiologia II

Professor: Jordi Garriga

Del 25 de març al 20 de maig de 2019

CURS 65. La representació de la realitat: una aproximació teoricopràctica a la "mirada documental"

Professora: Montserrat Santamarina

Del 3 d'octubre al 21 de novembre de 2018

CURS 98. Estètica de la natura

Professora: Marta Tafalla

Del 28 de novembre de 2018 al 30 de gener de 2019

CURS 49. Dones de la Física Nuclear

Professor: Javier Castelo

Del 6 de febrer al 20 de març de 2019

CURS 94. Perspectiva socioecològica dels boscos de Catalunya

Professors: Jordi Bartolomé i Roser Maneja

Del 27 de març al 22 de maig de 2019

Programa dels grups E i F

Dimarts i dijous

Grup E: de 9.30 a 11h. – Grup F: d'11.30 a 13h.

CURS 69. L'escriptura

Professor: Salvador Comelles

Del 2 d'octubre al 20 de novembre de 2018

CURS 05. La història viscuda V

Professora: Dolors Quinquer

Del 27 de novembre de 2018 al 29 de gener de 2019

CURS 95. El desenvolupament dels diferents tipus de nombres a través de la història

Professor: Jordi Deulofeu

Del 5 de febrer al 19 de març de 2019

CURS 89. Barcelona singular, una aproximació a altres rostres de la ciutat

Professora: David Revelles

Del 26 de març al 21 de maig de 2019

CURS 96. Poesia i ciutat en la poesia en llengua catalana i llengua castellana de principis del segle xx

Professor: Lluís Quintana

Del 4 d'octubre al 22 de novembre de 2018

CURS 70. Morfologia i creixement urbà: Barcelona

Professor: Jordi Bernat

Del 29 de novembre de 2018 a 31 de gener de 2019

CURS 30. Una altra història de Catalunya: bruixes, pirates i bandolers

Professor: Enric Puig

Del 7 de febrer al 21 de març de 2019

CURS 103. Tresors arqueològics Patrimonis de la Humanitat

Professora: Victòria Medina

Del 28 de març al 23 de maig de 2019

Dilluns

Dimecres

Dimarts

Dijous

Programa del grup G

Divendres, de 9.30 a 11h. i d'11.30 a 13h.

CURS 92. Cinema i fantasia: realitzacions de la ficció

Professor: Jacobo Zabalo

Del 28 de setembre al 23 de novembre de 2018

CURS 38. El concepte d'art a principis del segle XXI

Professora: Cecília Llobet

Del 30 de novembre de 2018 a l'1 de febrer de 2019

CURS 107. L'evolució de la simfonia des de Beethoven fins al postromanticisme

Professor: Cèsar Calmell

Del 8 de febrer al 22 de març de 2019

CURS 94. Perspectiva socioecològica dels boscos de Catalunya

Professors: Jordi Bartolomé i Roser Maneja

Del 29 de març al 24 de maig de 2019

CURS 54. Art, cultura i espiritualitat a l'època del gòtic (XIII-XV)

Professor: Josep Maria Salrach

Del 28 de setembre al 23 de novembre de 2018

CURS 97. Resolució de conflictes: la mediació, una nova via alternativa al judici

Professora: Mariona Garriga

Del 5 de febrer al 19 de març de 2019

CURS 88. De què parlem avui quan parlem d'ecologia?

Professora: Carme Tomàs

Del 8 de febrer al 22 de març de 2019

CURS 11. Els partits polítics a Catalunya, un sistema en transformació

Professor: Roger Buch

Del 29 de març al 24 de maig de 2019

Programa dels grups H i J

Dilluns i dimecres

Grup H: de 9.30 a 11h. – Grup J: d'11.30 a 13h.

CURS 72. Ciència i humanitats per al segle XXI

Professor: Xavier Roqué i Carlos Acosta

De l'1 d'octubre al 19 de novembre de 2018

CURS 101. Cuina, llenguatge, literatura

Professor: Salvador Comelles

Del 26 de novembre de 2018 al 28 de gener de 2019

CURS 74. Vents, núvols i pluges: endinsem-nos a l'atmosfera!

Professor: Marcel Costa

Del 4 de febrer al 18 de març de 2019

CURS 104. Cinema i història contemporània V

Professor: Ramon Alquézar

Del 25 de març al 20 de maig de 2019

CURS 71. Nous plantejaments per estudiar la diversitat de la vida i la seva evolució

Professora: Carme Tomàs

Del 3 d'octubre al 21 de novembre de 2018

CURS 54. Art, cultura i espiritualitat a l'època del gòtic (XIII-XV)

Professor: Josep Maria Salrach

Del 28 de novembre de 2018 al 30 de gener de 2019

CURS 70. Morfologia i creixement urbà: Barcelona

Professor: Jordi Bernat

Del 6 de febrer al 20 de març de 2019

CURS 93. Les dones i la música: compositores i intèrprets des de l'època medieval fins a l'actualitat

Professor: Joan Maria Martí

Del 27 de març al 22 de maig de 2019

1a hora: 9.30 a 11h.

2a hora: 11.30 a 13h.

Dilluns

Dimecres

Programa del grup T

Dilluns i dimecres, de 16 a 17.30h.

CURS 79. Encants de la veu

Professora: Mariona Sagarra

Del 1 d'octubre al 19 de novembre de 2018

CURS 105. Química a la vida quotidiana

Professores: Marta Simon i Begoña Oliveras

Del 26 de novembre de 2018 al 28 de gener de 2019

CURS 73. L'electrònica i les tecnologies de la informació i les comunicacions. Una visió panoràmica

Professor: Lluís Prat

Del 4 de febrer al 18 de març de 2019

CURS 103. Tresors arqueològics Patrimoni de la Humanitat

Professora: Victòria Medina

Del 25 de març al 20 de maig de 2019

CURS 11. Els partits polítics a Catalunya, un sistema en transformació

Professor: Roger Buch

Del 3 d'octubre al 21 de novembre de 2018

CURS 87. Visions geogràfiques del món

Professor: Antoni Ramon

Del 28 de novembre de 2018 al 30 de gener de 2019

CURS 63. El teatre i la tragèdia

Professor: Ferran Madico

Del 6 de febrer al 20 de març de 2019

CURS 93. Les dones i la música: compositores i intèrprets des de l'època medieval fins a l'actualitat

Professor: Joan Maria Martí

Del 27 de març al 22 de maig de 2019

Programa del grup U

Dimarts i dijous, de 16 a 17.30h.

CURS 69. L'escriptura

Professor: Salvador Comelles

Del 2 d'octubre al 20 de novembre de 2018

CURS 35. Fisiologia I

Professor: Jordi Garriga

Del 27 de novembre de 2018 al 29 de gener de 2019

CURS 86. Paleontologia: una eina per descobrir l'origen de la vida i viatjar pel temps

Professor: Albert Garcia

Del 5 de febrer al 19 de març de 2019

CURS 74. Vents, núvols i pluges: endinsem-nos a l'atmosfera!

Professor: Marcel Costa

Del 26 de març al 21 de maig de 2019

CURS 39. L'Europa d'entreguerres 1919-1939

Professor: Ramon Alquézar

Del 4 d'octubre al 22 de novembre de 2018

CURS 92. Cinema i fantasia: realitzacions de la ficció

Professora: Jacobo Zabalo

Del 29 de novembre de 2018 a 31 de gener de 2019

CURS 106. Les dones artistes en la història de l'art

Professora: Cecília Llobet

Del 7 de febrer al 21 de març de 2019

CURS 100. "Ravel-Satie-Debussy-Fauré"

Professor: Rafael Esteve

Del 28 de març al 23 de maig de 2019

Dilluns

Dimecres

Dimarts

Dijous

Programes dels cursos

Curs 05. La història viscuda V

Professora

Dolors Quinquer Vilamitjana, professora jubilada del Departament d'Ensenyament.

Descripció

Centrarem l'atenció en moments puntuals de la història, contextualitzats i humanitzats a través dels rastres deixats per persones concretes que van viure en els moments escollits. Les trajectòries personals ens serviran per entendre una època i per analitzar determinats processos històrics. La història s'ha explicat de moltes maneres i l'atenció no sempre s'ha posat en els mateixos temes. Primer l'objecte d'estudi van ser les batalles i els reis, més endavant van prendre rellevància aspectes de l'economia i la societat, després els modes de producció i des de fa uns anys vivim l'eclosió de temes diversos: l'estudi de les mentalitats i de la cultura, la vida quotidiana, la microhistòria, les festes i l'oci i altres aspectes que abans no eren d'interès prioritari, en aquest context diversificat també interessen les dones, els infants, els que no tenien veu...

A tall d'exemple, alguns dels moments i dels personatges escollits podrien ser:

- França / Anglaterra / Jerusalem ... al segle XII / Leonor d'Aquitània (1124-1204) dona rica, influent, reina i mare de reis, musa de trobadors ....
- Catalunya a finals del segle XVI i primer terç del segle XVII, en el marc de l'Imperi dels Àustries i amb en Perot Rocaguinarda (1582-16...), el bandoler que va immortalitzar Cervantes en la segona part del Quixot, ens ajudarà a entendre aquest període.
- Espanya, Catalunya i el món des de mitjans del segle XIX a mitjans del segle XX, gairebé un segle, amb Eduard Toda, un reusenc progressista, regeneracionista, catalanista, anticlerical... l'artífex de la reconstrucció del monestir de Poblet que estava en estat ruïnós des que el van abandonar els monjos el 1835 i es van desamortitzar els bens de l'Església.
- Els orígens de l'art abstracte amb Vassili Kandinski (1866-1944). Analitzarem les avantguardes artístiques, l'evolució de l'art en el marc de la revolució russa, el paper de la Bauhaus a l'etapa d'entreguerres, així com els trets de la pintura de Kandinski.

- Tres fotoperiodistes a la guerra civil espanyola de 1936-1939 i a la postguerra. La fotografia com a font de la història amb Robert Capa (1913-1954), Agustí Centelles (1909-1985) i Francesc Boix (1920-1951).

- L'etapa d'entreguerres: la URSS, Mèxic, Espanya ... / Ramon Mercader (1913-1978). Una història, d'espionatge, de falses identitats, d'enganys i d'assassinat, en el marc de l'enfrontament entre Stalin i Trotski.

Calendari

Grups A i B

Del 7 de febrer al 21 de març de 2019

Grup A: dijous, de 9.30 a 11 h.

Grup B: dijous, d'11.30 a 13 h.

Grups E i F

Del 27 de novembre de 2018 al 29 de gener de 2019

Grup E: dimarts, de 9.30 a 11 h.

Grup F: dimarts, d'11.30 a 13 h.

Curs 11. Els partits polítics a Catalunya, un sistema en transformació

Professor

Roger Buch, director del Programa d'Innovació i Qualitat Democràtica de la Generalitat de Catalunya.

Descripció

En aquest curs s'expliquen les claus per entendre el sistema polític català, els canvis en els resultats electorals i les noves expressions de vot i participació. El sistema polític català creat després de la transició democràtica s'havia mantingut estable durant gairebé tres dècades. Amb alguns petits canvis, cinc partits polítics configuraven el sistema de partits i dos d'aquests, CiU i PSC, es repartien les victòries electorals depenent del tipus de convocatòria. Però en els darrers anys hi ha hagut canvis importants. Han aparegut nous partits i nous temes a l'agenda política i el tradicional bipartidisme s'esmicola. El procés sobiranista, la crisi econòmica i la desafecció vers els representants polítics són els tres factors que provoquen l'emergència d'un nou escenari.

Calendari

Grups G

Del 29 de març al 24 de maig de 2019

Divendres, d'11.30 a 13 h.

Grups T

Del 3 d'octubre al 21 de novembre de 2018

Dimecres, de 16 a 17.30 h.

Curs 30. Una altra història de Catalunya: bruixes, pirates i bandolers

Professor

Enric Puig Giralt, professor de la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull.

Descripció

A mig camí entre l'evidència històrica i els imaginaris col·lectius, com en molts altres pobles europeus, l'heterodòxia projecta també a Catalunya una connexió emocional amb aspectes identitaris de la qual no sempre s'és conscient. Al llarg d'aquestes sessions s'analitzen aquests tres fenòmens socials, des dels orígens fins a diferents episodis que configuren una visió poc coneguda de la nostra història.

Blocs temàtics:

1. Introducció a l'heterodòxia. Arquetips. La bruixa en la cultura popular.
2. Una geografia de les bruixes de Catalunya.
3. Sota l'amenaça de la mitja lluna. La pirateria barbaresca.
4. Històries insòlites sobre pirates catalans.
5. El bandolerisme català del barroc. De Rocaguinarda a Serra-llonga.
6. El segle XIX: entre carlinades i revolucions.
7. De la Barcelona negra al maquis antifranquista.

Calendari

Grups A i B

Del 28 de març al 23 de maig de 2019

Grup A: dijous, de 9.30 a 11 h.

Grup B: dijous, d'11.30 a 13 h.

Grups E i F

Del 7 de febrer al 21 de març de 2019

Grup E: dijous, de 9.30 a 11 h.

Grup F: dijous, d'11.30 a 13 h.

Curs 35. Fisiologia humana I

Professor

Jordi Garriga Viayna, metge cirurgià.

Descripció

La fisiologia humana és la ciència que s'ocupa de les funcions humanes bioquímiques, físiques, mecàniques i metabòliques de l'organisme amb bona salut, dels seus òrgans i de les cèl·lules que el componen. Conèixer el nostre cos i el funcionament dels òrgans ens ajuda a entendre el què, com, i perquè de moltes coses i alhora ens pot fer prevenir, aturar o prendre mesures davant dels canvis o desordres del nostre organisme.

1. Sang.
2. Metabolisme: sucres, greixos i proteïnes.
3. Endocrinologia: tiroides i suprarenal.
4. Infeccions. Antibiótics.
5. Agents físics: calor, fred, electricitat, radiacions, pressió (barotrauma).
6. Immunoal·lèrgia.
7. Genètica.

Calendari

Grups U

Del 27 de novembre de 2018 al 29 de gener de 2019

Dimarts, de 16 a 17.30h.

Curs 38. El concepte d'obra d'art a principis del segle XXI

Professora

Cecília Llobet Roig, professora del Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura i de les Ciències Socials de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

Com podem definir l'obra d'art a la nostra època? És el disseny industrial l'art del segle XXI? Qualsevol objecte es pot considerar obra d'art? Qui decideix que és art? Aquestes són algunes de les preguntes que ens podem fer quan mirem les obres d'art actuals i que debatrem al llarg del curs.

1. El concepte d'obra d'art a la nostra època i en el passat. Cap on pot evolucionar en el futur?
2. L'art i el disseny industrial. L'art i les noves tecnologies.
3. L'art i la llibertat d'expressió.

4. L'art com a creació i innovació.
5. Les últimes tendències artístiques.

Calendari

Grup G

Del 30 de novembre de 2018 a l'1 de febrer de 2019

Divendres, de 9.30 a 11 h.

Curs 39. L'Europa d'entreguerres (1919-1939)

Professor

Ramon Alquézar Aliana, professor jubilat del Departament d'Història Moderna i Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

Acabada la 1a Guerra Mundial, la pau social no s'instal·là a Europa. L'Europa d'entreguerres viurà un període convuls que oscil·larà entre les denominades tres R: revolució (projecció frustrada de la Revolució Soviètica), reacció (feixisme italià, nazisme alemany i altres règims dictatorials), i reformisme (trajectòria de les democràcies parlamentàries). Paral·lels a aquests fets es produirà el fracàs de la Societat de Nacions, el crac del 29 i les seves conseqüències i el cas emblemàtic de la II República Espanyola i la Guerra Civil d'Espanya.

Calendari

Grups U

Del 4 d'octubre al 22 de novembre de 2018

Dijous, de 16 a 17.30 h.

Curs 46. Europa: territoris i cultures, un mapa mal resolt

Professora

Maria Villanueva Margalef, professora jubilada del Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

La diversitat dels pobles europeus no és un fenomen nou malgrat que els estats nació han tendit a implantar una imatge monolítica des del punt de vista territorial, cultural i lingüístic que ha pretès amagar-la. La fragmentació del territori al llarg de la història ha estat molt canviant i ha donat lloc a recomposicions polítiques que no es corresponien sempre amb els espais existencials de les diverses identitats culturals i nacionals. La frontera, com a element de sobirania, està lligada al

poder i el seu establiment sol anar lligat a enfrontaments i guerres. Només cal fer una mirada als mapes polítics d'Europa dels darrers 120 anys, per adonar-se d'aquesta realitat. En aquestes sessions es pretén fer una mirada global, més enllà dels límits polítics, al mapa d'Europa i abordar uns temes profundament europeus com són la diversitat dels seus pobles en relació a l'arbitrarietat de les fronteres i els seus desajustaments.

Calendari

Grups A i B

Del 5 de febrer al 19 de març de 2019.

Grup A: dimarts, de 9.30 a 11 h.

Grup B: dimarts, d'11.30 a 13 h.

CURS 49. Dones de la física nuclear

Professor

Javier Castelo Torras, professor jubilat del Departament de Física de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

Tots coneixem a Madame Curie com pionera en la radioactivitat, però poc se'n sap d'altres dones que van contribuir en el coneixement de l'estructura atòmica y nuclear. En aquest curs veurem les seves vides i la seva obra.

- Marie Curie i el seu treball en la descoberta de la radioactivitat natural.
- Irene Joliot-Curie i la descoberta de la radioactivitat artificial.
- Rosalind Franklin, experta en raig X que va aconseguir la imatge que va portar a la descoberta de l'estructura de l'ADN.
- Lise Meitner, física austríaca, que en mig de la fugida de l'Alemanya nazi pel seu origen jueu, va descobrir la fissió de l'urani.
- Maria Goeppert-Mayer, i el model de capes del nucli atòmic.
- Chien Shiung Wu, física experimental, va demostrar de forma inequívoca i definitiva, que la suposició de que es conservava la paritat en la força nuclear dèbil no era vàlida.

Calendari

Grup C i D

Del 6 de febrer al 20 de març de 2019

Grup C: dimecres, de 9.30 a 11 h.

Grup D: dimecres, d'11.30 a 13 h.

Curs 54. Art, cultura i espiritualitat a l'època del gòtic (segles XIII-XV)

Professor

Josep M. Salrach Marés, professor jubilat del Departament d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra.

Descripció

Amb l'ajut de la iconografia pròpia de l'art gòtic tractarem els principals temes relatius a la cultura religiosa i l'espiritualitat d'Europa a la baixa edat mitjana. Analitzarem els centres generadors d'art i cultura, com les grans catedrals i les universitats, els debats intel·lectuals i polítics (en el sentit de pensament polític), els grans conflictes religiosos del període, amb especial atenció a les heregies, i les conseqüències de la crisi del segle XIV a l'Església i al món intel·lectual. En relació amb l'espiritualitat i la pràctica religiosa s'estudiarà el pensament de l'Església sobre el pecat i la salvació, el descobriment del Purgatori, la reflexió dels religiosos sobre el món del treball, l'activitat dels mercaders i la pràctica del crèdit, el misticisme i l'exaltació del sentiment religiós. Acabat el curs, farem una visita guiada i voluntària a les sales d'art gòtic del MNAC.

Calendari

Grups G

Del 28 de setembre al 23 de novembre de 2018
Divendres, d'11.30 a 13 h.

Grups H i J

Del 28 de novembre de 2018 al 30 de gener de 2019

Grup H: dimecres, de 9.30 a 11 h.

Grup J: dimecres, d'11.30 a 13 h.

Curs 56. Fisiologia humana II

Professor

Jordi Garriga Viayna, metge cirurgià.

Descripció

La fisiologia humana és la ciència que s'ocupa de les funcions humanes bioquímiques, físiques mecàniques i metabòliques de l'organisme amb bona salut, dels seus òrgans i de les cèl·lules que el componen. Conèixer el nostre cos i el funcionament dels òrgans ens ajuda a entendre el què, com i perquè de moltes coses i alhora ens pot fer prevenir, aturar o prendre mesures davant de canvis o desordres del nostre organisme.

Repassarem noves parts de la fisiologia del nostre cos:

1. Òrgans dels sentits.
2. Aparell reproductor.
3. Sistema nerviós central i sistema nerviós perifèric.
4. Genètica i cèl·lules mare.
5. Colon: Malalties de societats desenvolupades?

Calendari

Grups C i D

Del 25 de març al 20 de maig de 2019

Grup C: dilluns, de 9.30 a 11 h.

Grup D: dilluns, d'11.30 a 13 h.

Curs 63. El teatre i la tragèdia

Professor

Ferran Madico Rodríguez, llicenciat en Dramatúrgia per l'Institut del Teatre de Barcelona.

Descripció

El fet tràgic és indissoluble de la condició humana. El teatre parla de les emocions i contradiccions dels éssers humans. Per tant, el fet tràgic és l'essència de les grans passions en el fet teatral.

En aquestes sessions analitzarem, què és el fet tràgic i per tant, entendrem la tragèdia. Analitzarem les obres tràgiques cabdals de la literatura dramàtica. Des de la tragèdia grega, passant per la Fedra de Racine, arribarem als nostres dies. Pot existir la tragèdia un cop Nietzsche ha matat a Déu? El filòsof Steiner ens il·luminarà, i nosaltres reflexionarem, descobrint les respostes tot llegint la "cabra" d'Edward Albee.

Tot un viatge per les passions humanes, un "Dragon Khan" per als sentiments de l'ésser humà.

Calendari

Grup T

Del 6 de febrer al 20 de març de 2019

Dimecres, de 16 a 17.30 h.

Curs 65. La representació de la realitat al documental contemporani: una aproximació teoricopràctica a la 'mirada documental'

Professora

Montserrat Santamarina Blanco, professora del Departament de Comunicació Audiovisual i Publicitat de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

El documental no és una 'reproducció' de la realitat tal com és, sinó una representació del món, des d'una perspectiva o mirada específica. L'ús o no del narrador, la relació que té amb la càmera, el tipus d'entrevistats o personatges que apareixen, l'enquadrament o composició dels plans, el tractament sonor, el tipus de muntatge, etc., totes les decisions que es prenen, manifesten el posicionament de l'autor envers d'una temàtica i guien la mirada de l'espectador.

Al llarg de la seva història, primer al cinema i després a la televisió, aquests continguts de no-ficció han anat desenvolupant diferents estils, veus o modes de representació de la realitat, que han donat lloc a sis tipologies de documental. Al curs explorarem les claus d'aquest gènere audiovisual, tan de moda avui en dia, ens endinsarem en aquestes sis tipologies, i coneixerem alguns formats de matriu documental.

1. Veü expositiva (narrativa).
2. Veü observacional (objectiva).
3. Veü participativa (interactiva).
4. Veü poètica (abstracta).
5. Veü reflexiva (autoreflexiva).
6. Veü performativa (autoreferencial).
7. Formats documentals: fals documental (*Mockumentary*), docuficció (*Docusoap*), documental interactiu (*Webdocs*).

Calendari

Grup C i D

Del 3 d'octubre al 21 de novembre de 2018

Grup C: dimecres, de 9.30 a 11 h.

Grup D: dimecres, d'11.30 a 13 h.

Curs 67. Descubrim l'univers!

Professor

Josep Masalles Roman, professor jubilat del Departament d'Ensenyament.

Descripció

Vivim en el nostre planeta blau que té unes condicions ambientals que permeten la vida, però no és més que un petit punt en la immensitat del Cosmos. Tota la matèria i energia que existeix està continguda en l'espai-temps que configura l'univers que coneixem. L'astronomia, l'astrofísica, la cosmologia, i en general la física i la matemàtica ens permeten descobrir com és el nostre univers, com es va formar i com evoluciona. Al llarg de la història, la humanitat no ha deixat d'estudiar el firmament per conèixer què hi ha més enllà del nostre petit planeta. En aquest curs estudiarem les tècniques d'observació i les teories científiques que ens permeten conèixer millor el nostre Univers.

Calendari

Grup A i B

Del 27 de novembre de 2018 al 29 de gener de 2019

Grup A: dimarts, de 9.30 a 11 h.

Grup B: dimarts, d'11.30 a 13 h.

Curs 69. L'escriptura

Professor

Salvador Comelles García, professor del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

L'objectiu d'aquestes sessions és reflexionar sobre el nostre ús del llenguatge escrit i les convencions que hi van associades. Mirarem què és el que fa que un text estigui ben construït i que respongui als objectius amb què s'ha redactat. Després del que ens ha quedat -i del que ens ha mancat- dels nostres anys d'escolarització, i de la nostra experiència com a adults, aquest curs vol oferir una comprensió general dels elements que entren en joc en l'escriptura. I, al capdavall, vol ajudar-nos a valorar les qualitats dels textos ben escrits i a afinar les nostres pròpies habilitats.

Programa:

1. De l'escriptor al lector: la llegibilitat. Els gèneres.
2. El procés de composició.
3. L'estructuració del text.
4. Coherència i cohesió.
5. Oralitat i escriptura. Els nivells de formalitat.
6. El perquè de la puntuació.
7. La *maledicció* ortogràfica.
8. El domini del llenguatge i les estratègies retòriques.

Calendari

Grup E i F

Del 2 d'octubre al 20 de novembre de 2018

Grup E: dimarts, de 9.30 a 11 h.

Grup F: dimarts, d'11.30 a 13 h.

Grup U

Del 2 d'octubre al 20 de novembre de 2018

Dimarts, de 16 a 17.30 h.

Curs 70. Morfologia i creixement urbà: Barcelona

Professor

Jordi Bernat Falomir, coordinador de valoracions immobiliàries de l'Agència Tributària de Catalunya de la Generalitat de Catalunya i professor de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Descripció

Les ciutats han anat creixent de formes diferents en cadascun dels moments històrics, donant com a resultat determinades morfologies urbanes que permeten "llegir" la seva història.

Analitzarem diverses formes de creixement urbà, seguint un criteri expositiu cronològic i prenent com a referent comú la ciutat de Barcelona, tot i fent paral·lelisme amb altres ciutats. Es tractaran qüestions com:

- De la ciutat romana (Baetulo, Tarraco, Barcino...) a la ciutat medieval i moderna.
- Com determinades intervencions urbanes (l'obertura de nous carrers, la urbanització de nous espais, l'ordenació de l'espai públic...), alteren la jerarquia urbana i els valors del sòl.
- Els problemes de la densificació urbana del segle XIX i les diferents solucions que es plantegen: les reformes interiors de les ciutats com a mesura per afrontar els problemes de sanejament, i l'eixample com a nova forma de creixement. El cas singular de la vila de Gràcia, i l'annexió de les poblacions properes a Barcelona.
- Com a contrapunt a aquest creixement, veurem els orígens conceptuals de "la caseta i hortet", i el seu desenvolupament fins avui, tant a Catalunya com a altres llocs.
- Els altres creixements: barraquisme, autoconstrucció, polígons d'habitatges. El creixement de les ciutats vinculat a la immigració.
- També s'analitzen les transformacions urbanes com a conseqüència de fets puntuals (les exposicions universals, els jocs olímpics) i, finalment, la Barcelona actual, quelcom més que un municipi.

Calendari

Grups E i F

Del 29 de novembre de 2018 al 31 de gener de 2019

Grup E: dijous, de 9.30 a 11 h.

Grup F: dijous, d'11.30 a 13 h.

Grups H i J

Del 6 de febrer al 20 de març de 2019

Grup H: dimecres, de 9.30 a 11 h.

Grup J: dimecres, d'11.30 a 13 h.

Curs 71. Nous plantejaments per estudiar la diversitat de la vida i la seva evolució

Professora

Carme Tomàs Martorell, professora jubilada del Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

1. L'holobiont i la teoria hologenòmica. Importància evolutiva del concepte holobiont.
2. Algunes interrelacions d'especial interès entre organismes: competència, cooperació, defensa, pol·linització, simbiosi.
3. El microbioma humà.
4. El microbioma i les plantes.
5. Uns bons protagonistes, sovint ben ignorats en l'evolució de la vida i el cicle de la matèria: els fongs.
6. Aportacions dels fongs a la vida vegetal terrestre. Micorrices.
7. Formatges i evolució dels fongs.

Calendari

Grups H i J

Del 3 d'octubre al 21 de novembre de 2018

Grup H: dimecres, de 9.30 a 11 h.

Grup J: dimecres, d'11.30 a 13 h.

Curs 72. Ciència i humanitats per al segle XXI

Professors

Xavier Roqué Rodríguez i Carlos Alberto Acosta Rizo, professors del Departament de Filosofia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

La ciència és un element fonamental del món contemporani. Pensar la ciència no només és pensar en els avenços del coneixement del món natural i en les seves aplicacions, sinó també pensar la cultura, la política i la societat, que són els àmbits propis de les humanitats. Què hi poden aportar, les humanitats, a la comprensió i la solució dels reptes de la ciència actual? Aquest curs busca en la història algunes de les claus per pensar la ciència i encarar el seu futur. A partir del treball d'historiadors i sociòlegs, situarem en perspectiva les relacions entre ciència i societat al segle XXI.

Programa:

1. Dues cultures? Una nova visió de la relació entre ciència i humanitats.
2. *Big Science*: ciència, diners i política. El bé públic i l'interès privat.
3. *Small science*: la ciència i els sabers tradicionals. La ment i la mà.
4. Geografies del coneixement: sabers locals i ciència universal. Quina ciència per al segle XXI?
5. Ciència i gènere: per què no assolim la igualtat? L'espai professional i l'espai domèstic.
6. Ciència i religió: una relació només de conflicte? Un peu al cel i un altre a la terra.
7. Ciència a l'abast de tothom: per què no sabem més i millor? Una veritable societat del coneixement.
8. *Big History*: per primera vegada coneixem com hem arribat fins aquí. Quina és la utilitat d'aquest coneixement?
9. Evolució per al segle XXI: la naturalesa de la ment humana, genètica i/o cultura i/o alguna cosa més?
10. Vivint en el passat i trepitjant el futur: el cos humà i un nou humanisme.
11. Posthumanisme: l'irrellevant ésser humà?

Calendari

Grups H i J

De l'1 d'octubre al 19 de novembre de 2018

Grup H: dilluns, de 9.30 a 11 h.

Grup J: dilluns, d'11.30 a 13 h.

Curs 73. L'electrònica i les tecnologies de la informació i les comunicacions. Una visió panoràmica

Professor

Lluís Prat Viñas, professor jubilat del Departament d'Enginyeria Electrònica de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Descripció

1. Les telecomunicacions: del telègraf al telèfon intel·ligent. Impacte social de cadascuna d'aquestes tecnologies.
2. L'electrònica: del tub de buit a la nanotecnologia. Una tecnologia en revolució permanent que ha transformat el món.
3. La Informàtica. La gestació i el naixement del món digital.
4. Nous àmbits conquerits: la fòtica, els satèl·lits de comunicacions i les tecnologies emergents.
5. El làser i les seves aplicacions. Naturalesa i generació de la llum làser, i aplicacions en diversos camps: medicina, indústria, informàtica, entreteniment, armament i biologia.
6. Els LED. La tecnologia emergent de la llum i de la imatge. Naturalesa i generació de la llum dels LED. La revolució dels OLED. Aplicacions.
7. Energia solar fotovoltaica. Energia i canvi climàtic. Les cèl·lules solars fotovoltaiques. Els despropòsits del sistema elèctric espanyol i les «portes giratòries».

Calendari

Grups T

Del 4 de febrer al 18 de març de 2019

Dilluns, de 16 a 17.30 h.

Curs 74. Vents, núvols i pluges: endinsem-nos a l'atmosfera!

Professor

Marcel Costa Vila, professor de Ciències a l'Institut Obert de Catalunya.

Descripció

L'atmosfera terrestre és l'embolcall gasós que explica moltes de les característiques del nostre planeta. La seva dinàmica canviant ens influeix força en el nostre dia a dia, mentre que les seves regularitats permeten entendre moltes de les particularitats de les diferents regions de la Terra.

En aquest curs tractarem les característiques de l'atmosfera terrestre, que fan de la Terra un planeta molt especial, i del seu comportament regular que defineix les estacions de l'any i les zonacions climàtiques. Analitzarem la seva dinàmica canviant que dona lloc al temps atmosfèric, els seus principals paràmetres i fenòmens, així com els processos físics més rellevants que els expliquen. Alguns d'aquests fenòmens els il·lustrarem amb experiments senzills que es realitzaran durant les sessions. També revisarem com el clima de la Terra

ha evolucionat al llarg del temps i aprofundirem en el preocupant canvi climàtic que estem vivint actualment i les seves causes i conseqüències.

Calendari

Grup H i J

Del 4 de febrer al 18 de març de 2019

Grup H: dilluns, de 9.30 a 11 h.

Grup J: dilluns, d'11.30 a 13 h.

Grup U

Del 26 de març al 21 de maig de 2019

Dimarts, de 16 a 17.30 h.

Curs 76. Cinc lliçons d'economia política i societat

Professors

Manel Álvarez Gómez, professor del Departament d'Empresa de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

L'economia política és una ciència multidisciplinar que s'ocupa de l'estudi de les lleis socials que governen la producció i la distribució de béns i serveis per satisfer les necessitats humanes. Que sigui multidisciplinar significa que no té en compte únicament els coneixements aportats per la ciència econòmica sinó que també té en compte els coneixements aportats per altres disciplines de les ciències socials com la sociologia, l'antropologia, el dret, la història i la ciència política. No obstant, el mètode d'anàlisi bàsic l'aporta la ciència econòmica i es fonamenta en els dos problemes clàssics: escassetat i elecció.

L'objectiu bàsic d'aquest curs és analitzar, des de la perspectiva multidisciplinar que proporciona l'economia política, cinc temàtiques molt rellevants que tenen un important impacte en l'estabilitat actual i en la prosperitat futura del nostre sistema econòmic i social. Aquestes cinc temàtiques, abordades mitjançant cinc lliçons són les següents:

1. El malestar de l'estat del benestar: els estats generen moltes despeses públiques o els sistemes fiscals generen pocs ingressos tributaris?
2. Canvis tecnològics i canvis socials: per què aquests canvis afecten al mercat de treball?
3. La Unió Europea: oportunitat o problema?
4. La relació capital – treball: amics per sempre?
5. Economia real i economia financera: per a què serveix un sistema financer?

Calendari

Grups A i B

Del 2 d'octubre al 20 de novembre de 2018

Grup A: dimarts, de 9.30 a 11 h.

Grup B: dimarts, d'11.30 a 13 h.

Curs 79. Encants de la veu

Professora

Mariona Sagarra i Trias, cantant i compositora.

Descripció

A "Encants de la veu", segon cicle sobre el món de la veu humana, seguiré oferint pinzellades sobre tots els estils musicals i sobre la manera d'interpretar-los. Faré esment, per exemple, sobre la funcionalitat de la música vocal en sí, la relació de la paraula i la música, la poesia i la cançó, l'origen del cant i la partitura vocal com a guia d'interpretació musical, la utilització de la veu com instrument solista i la seva finalitat, transmissora d'emocions i sentiments.

1. Cants sagrats: gregorià, l'origen.
2. Cants sagrats en femení: la Verge i la Sibil·la.
3. La veu en la poesia musicada: poesia i cançó europea.
4. La veu en la poesia musicada: poesia i cançó catalana.
5. Qui canta els seus mals espanta: l'humor.
6. La composició i creació d'un espectacle.

Calendari

Grups A i B

Del 26 de març al 21 de maig de 2019

Grup A: dimarts, de 9.30 a 11 h.

Grup B: dimarts, d'11.30 a 13 h.

Grup T

De l'1 d'octubre al 19 de novembre de 2018

Dilluns, de 16 a 17.30 h.

Curs 86. Paleontologia: una eina per descobrir l'origen de la vida i viatjar pel temps

Professor

Albert Garcia Sellés, investigador de l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont de Sabadell.

Descripció

La vida porta més de 3500 milions d'anys proliferant sobre el planeta Terra. I durant tot aquest temps milers de milions d'espècies han aparegut i s'han extingit com a part del cicle natural de l'evolució. Però com podem saber com era la vida en el passat? La paleontologia, la ciència que combina coneixements de biologia i geologia, és la disciplina encarregada de desxifrar les pistes que ha anat deixant la vida impresa sobre les roques. En aquest curs veurem com l'esser humà ha interpretat aquest missatge al llarg dels darrers mil·lennis i quines són les teories actuals sobre la evolució de les espècies. Per això, ens remuntarem a l'origen de la vida del nostre planeta a partir el registre fòssil; veurem quines han estat les innovacions biològiques que han fet que la vida sigui tal com la coneixem; explorarem quin paper juguen les extincions en tot aquest escenari; i explicarem quina ha estat l'origen i la evolució d'alguns grup icònics, com és dinosaures, els mamífers, o nosaltres mateixos, els humans.

SESSIONS:

1. Història de la Paleontologia. La ciència que llegeix la vida en les pedres.
2. L'origen de la vida a la Terra.
3. Extincions i crisis biològiques. Un punt i apart.
4. Els dinosaures. Els reis del Mesozoic.
5. L'hora dels mamífers.
6. L'evolució dels homínids.
7. Paleontologia urbana: fòssils a peu de carrer.

Calendari

Grup U

Del 5 de febrer al 19 de març de 2019.

Dimarts, de 16 a 17.30 h.

Curs 87. Visions geogràfiques del món

Professor

Antoni Ramon Riba, professor del Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

El món en el que vivim, el món globalitzat del segle XXI, és força complex i incert. Disposem de grans fluxos d'informació però, en canvi, la interpretació rigorosa de la realitat sovint se'ns escapa.

En aquest curs s'han seleccionat una sèrie de temes clau als que s'enfronta la societat humana des del punt de vista social, geogràfic i econòmic. L'objectiu del curs és dotar als assistents de les claus que ofereix la recerca i el coneixement universitaris per entendre millor i explicar el món contemporani.

Els temes que formen el curs s'estudiaran des d'una perspectiva mundial, amb especial èmfasi en les interrelacions del món desigual i interdependent en el que vivim. L'exposició de cada un d'aquests temes es basarà en materials audiovisuals i gràfics recolzats amb explicacions didàctiques.

Els temes que seran estudiats en el curs són:

- Introducció. Llegint el mapa, les regions del món.
- La societat de la informació. De Detroit al Silicon Valley.
- Desigualtats i desenvolupaments.
- L'energia que mou el món.
- Escalfament global i canvi climàtic: conseqüències sobre la societat humana.
- Superpoblació? Creixement de la població i recursos naturals.
- Els contrastos sociodemogràfics entre regions.
- El planeta urbà. Urbanització i xarxes de ciutats.
- Pautes de producció, distribució i consum dels aliments. Mundialització, km 0 i sobirania alimentària.
- L'economia globalitzada i els nous territoris centrals en l'economia.
- Regió Indo-Pacífic: el principal centre de l'economia mundial. Estratègies de creixement, comerç i treball.
- El tauler geopolític del segle XXI.
- El tauler geopolític de la regió Indo-Pacífic: Índia, Xina i USA.
- El tauler geopolític de la regió Indo-Pacífic: Japó, Sud-est asiàtic, península de Corea i Rússia.

Calendari

Grup T

Del 28 de novembre de 2018 al 30 de gener de 2019.

Dimecres, de 16 a 17.30 h.

Curs 88. De que parlem avui quan parlem d'Ecologia?

Professora

Carme Tomàs Martorell. Professora jubilada del Departament de la Didàctica de la Matemàtica i les Ciències Experimentals de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

L'ecologia, una ciència de trobada de molts camps de la biologia i de molts altres camps del coneixement. També, de treball conjunt de recerca en contacte de molts investigadors de diverses especialitats. L'ecologia i el medi ambient.

De l'estudi de petites parcel·les aquàtiques o terrestres, a l'estudi d'ecosistemes sencers i la recerca de models per estudiar una ecologia global.

Biodiversitat, extincions i invasions. Espècies endèmiques i rares. Canvi global. L'ecologia, una ciència de bona, llarga i fecunda vida a Catalunya.

Calendari

Grup G

Del 8 de febrer al 22 de març de 2019.

Divendres, d'11.30 a 13 h.

Curs 89. Barcelona Singular, una aproximació històrica a altres rostres de la ciutat

Professor

David Revelles Soriano, periodista i professor al Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

No hi ha una Barcelona; n'hi ha moltes, moltíssimes, apassionants i plenes de petites grans històries que ens permeten aproximar-nos des d'una perspectiva humana i propera a la seva complexitat. Per això, l'objectiu d'aquestes sessions serà, de la mà de homes i dones, cèlebres o anònims, fer una aproximació a moments concrets de la història de Barcelona. Això, per exemple, implicarà fer referència a personatges i episodis com aquests:

- Barcelona i la Primera Guerra Mundial: sexe, drogues i jazz. Aquest 2018 es commemora el centenari de la finalització del conflicte, una guerra que va transformar el món... i Barcelona.
- La Maçoneria a Barcelona: 300 anys d'història. La Maçoneria és un fenomen col·lectiu, cultural i social. La nostra immersió ens permetrà interpretar-la des de la biografia de personatges com ara el Lluís Companys, Gaudí o Anselm Clavé...
- Ciència i medicina a Barcelona des del segle XII. La ciència mèdica i sanitària d'una ciutat sempre és un bon fil conductor per descobrir la seva història i la de la seva gent. Nosaltres ho farem a Barcelona de la mà de metges, herbolaris, barbers o figures com Santiago Ramón y Cajal.
- AVE! Una aproximació a la Barcino. L'objectiu d'aquesta sessió serà descobrir els orígens romans de la nostra ciutat i la seva configuració urbanística, així com emmarcar el desenvolupament urbà, polític i socioeconòmic de Barcelona en el marc de l'Imperi.
- Centenari del pistolisme (1917-1923). La Rosa de foc era una ciutat perillosa on cada dia moria algú cosit a trets. I al mig d'aquesta Barcelona personalitats com Francesc Layret,

Salvador Seguí el Noi del Sucre o el camaleònic baró de König...

- I don Quixot va entrar a Barcelona. Aquesta sessió oferirà una singular aproximació als escenaris barcelonins de la novel·la, a la biografia del Quixot i al seu gran coneixement de la Ciutat Comtal.
- Llotja de Mar, un tros d'història barcelonesa. La Llotja és un dels monuments més esplendorosos de Barcelona. Com ho és també la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts i els seus alumnes més cèlebres: Fortuny, Picasso, Gaudí...
- Hotels històrics de Barcelona. Carregats d'anècdotes i curiositats, els hotels de Barcelona ens mostraran la memòria viva de la ciutat de la mà de personatges com Dalí, Chopin, Buffalo Bill, Einstein...

Calendari

Grups E i F

Del 26 de març al 21 de maig de 2019.

Grup E: dimarts, de 9.30 a 11 h.

Grup B: dimarts, d'11.30 a 13 h.

Curs 90. El conte en la tradició realista

Professor

Enric Cassany Cels, professor del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

Es tracta de comentar amb deteniment algunes mostres de la narrativa curta universal del segle XIX i començament del XX inscrites dins la tradició realista. N'escollirem tres o quatre dels autors següents (els títols es detallaran a principi de curs):

- Charles Dickens
- Gustave Flaubert
- Lev Tolstoi
- Narcís Oller
- Leopoldo Alas
- Anton Txékov
- James Joyce
- Thomas Mann

Calendari

Grup A i B

Del 4 d'octubre al 22 de novembre de 2018.

Grup A: dijous, de 9.30 a 11 h.

Grup B: dijous, d'11.30 a 13 h.

Curs 91. Música i Cinema

Professor

Frederic Sesé Sabartés, musicòleg.

Descripció

El curs pretén plantejar la relació entre imatge i so, comparar les qualitats de cada un d'aquests dos sentits, i analitzar-ne les diferents potències quan coincideixen en un mateix discurs narratiu com és en el cas del cinema.

Hi ha una primera part del curs, més teòrica, que estudia les funcions de la música en el cine, una relació que des dels inicis ja es va veure imprescindible quan, abans que el cine tingués el so sincronitzat, a les sales de projecció hi havia un pianista que subratllava amb música el que passava a la pel·lícula.

Amb el cine sonor, arriben els músics que escriuen per al cinema. Són professionals especialistes que treballen molt estretament amb tot l'equip de producció per ajudar a explicar millor l'argument i per crear els ambients que el director demana.

Una segona part del curs serà un recorregut cronològic servint-nos de les més famoses bandes sonores, músiques creades expressament per al cine, i hi coneixerem grans compositors que han supeditat el seu art creatiu al resultat global de la pel·lícula. El recorregut ens portarà a veure l'evolució d'aquest gènere musical i tan els estils i modes que segueix com els que instaura.

I una tercera i darrera part del curs es centrarà en el cine musical: les obres cinematogràfiques en les que es combina text parlat amb números cantats i ballats. Són pel·lícules majoritàriament fetes després de l'èxit de les obres originals pensades per al teatre (Broadway a Nova York o West End a Londres) i que han configurat un gènere cada cop més independent.

Malgrat no ser tan evident com la imatge, la música en el cine ajuda molt a explicar l'argument i sobretot els sentiments (perill, festa, amor, por...) que es volen mostrar a través d'uns efectes tècnics, instrumentals, rítmics... alguns dels quals ja han esdevingut tòpics.

Calendari

Grups A i B

Del 29 de novembre de 2018 al 31 de gener de 2019.

Grup A: dijous, de 9.30 a 11 h.

Grup B: dijous, d'11.30 a 13 h.

Curs 92. Cinema i fantasia: realitzacions de la ficció

Professor

Jacobo Zabalo Puig, professor del Departament d'Humanitats del Centre d'Estudis Filosòfics Eugenio Trias de la Universitat Pompeu Fabra.

Descripció

La màgia està vinculada al cinema des dels inicis, amb les in comptables i meravelloses produccions de l'il·lusionista Georges Méliès. La possibilitat de realitzar allò aparentment impossible s'ha perpetuat des dels inicis d'aquest art fins a l'actualitat, però no només a les pel·lícules de ciència ficció o de terror, tradicionalment compilades sota l'epígraf de "cinema fantàstic". La identificació dels espectadors amb els protagonistes de les narracions visuals encara es basa en la suggestió d'un món i d'unes possibilitats que la imaginació concep com a pròpies, reduint-se l'aparent distància entre ficció i realitat. Al llarg d'aquest curs, es presentaran i analitzaran algunes de les creacions més significatives, on s'aprecia de forma explícita la varietat de formes que permeten materialitzar cinematogràficament les principals inquietuds i anhels de l'esser humà.

Programa

- 1- La fantasia cinematogràfica: ¿són les pel·lícules part de la nostra realitat? (Presentació i visualització de fragments d'A. Hitchcock, S. Kubrick, W. Allen)
- 2- Màgia de les imatges en moviment: les primeres creacions del cinema mut (Germans Lumière, G. Méliès, S. de Chomón)
- 3- Expressar allò inexpressable: narracions fantàstiques del romanticisme tardà (R. Wiene, F. W. Murnau, T. Browning, C. T. Dreyer)
- 4- Cinema d'animació, més enllà de l'entreteniment infantil
- 5- El progrés científic i els seus límits: utopies i distòpies des de Metropolis a Blade Runner 2046 (F. Lang, S. Kubrick, R. Scott, D. Villeneuve)
- 6- La pantalla dins la pantalla: somnis i desdoblaments (W. Allen, P. Weir, Germans Wachowski, S. Jonze, R. Begnigni, D. Chazelle)
- 7- Històries d'amor i desig, entre el drama i la comèdia (A. Hitchcock, L. Buñuel, D. Lynch, W. Kar-Wai, Y. Lanthimos, P. Sorrentino).

Calendari

Grup G

Del 28 de setembre al 23 de novembre de 2018.

Divendres, de 9.30 a 11 h.

Grup U

Del 29 de novembre de 2018 al 31 de gener de 2019.

Dijous, de 16 a 17.30 h.

Curs 93. Les dones i la Música: compositores i intèrprets des de l'època medieval fins a l'actualitat

Professor

Joan Maria Martí Mendoza, professor d'educació musical.

Descripció

Si llegim algun manual d'Història de la Música veurem que hi trobarem molt pocs noms de dona. Intèrprets i compositores existiren des de temps remots fins avui dia i, en canvi, majoritàriament el seu rol ha passat desapercebut, potser oblidat in/voluntàriament en una cultura la nostra la de l'Europa Occidental en la qual la dona tenia uns papers assignats a desenvolupar fos quin fos el seu estament social.

Des de fa unes dècades, la musicologia històrica s'endinsa en la Història de la Música per veure, entendre i conèixer el rol femení en el fet musical. Coneixem compositores de l'època medieval, però fins i tot tenim noms, pintures escultures d'antigues civilitzacions en el que el paper de la dona músic hi és present.

En les diferents sessions que dura aquest curs, coneixerem el rol musical femení en les diferents èpoques, les compositores i intèrprets que han arribat fins als nostres dies, escoltarem la seva música, escoltarem també la seva veu, veurem les seves interpretacions i recordarem algunes de les seves vicissituds i experiències no sempre agradables però, a voltes, també molt afortunades i positives. Ens aproximarem a una realitat quasi paral·lela als "antics" tractats d'Història de la Música.

Lutaia Lupatia, Hildegarda von Bingen, Le done de Ferrara, Giulia Caccini, Barbara Strozzi, Nannerl Mozart, Fanny Mendelssohn, en música antiga fins a Ana Bofill en música electroacústica, passant per les grans dives de l'òpera fins als descobriments més recents com la Tesi Doctoral de Maria Teresa Garrigosa on recupera l'òpera Schiava e Regina creada per Maria Lluïsa Casagemas al segle XIX, ens acompanyaran en les diferents sessions d'aquest curs.

Calendari

Grups H i J

Del 27 de març al 22 de maig de 2019.

Grup H: dimecres, de 9.30 a 11 h.

Grup J: dimecres, d'11.30 a 13 h.

Grups T

Del 27 de març al 22 de maig de 2019.

Dimecres, de 16 a 17.30 h.

Curs 94. Perspectiva socioecològica dels boscos de Catalunya

Professorat

Jordi Bartolomé Filella, professor del Departament de Ciència Animal i dels Aliments de la Universitat Autònoma de Barcelona i Roser Maneja Zaragoza, investigadora de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

Els boscos han estat un reservori de recursos naturals al llarg de la història dels humans. També han estat, i són encara, font de creació artística o d'inspiració literària. Fins i tot s'han percebut com indrets místics, espirituals i sagrats. Tot i això, la superfície forestal del nostre país va anar disminuint fins a mitjans del segle passat a favor de l'agricultura i la ramaderia. Però, en les darreres dècades les masses boscoses han augmentat la seva distribució fins ocupar més d'una tercera part del territori català. Actualment es valora la funció dels boscos de prestar serveis ecosistèmics, com el segrest de carboni, la protecció del sòl o la mera contemplació d'un paisatge. A Catalunya, algunes d'aquestes masses, quasi 300, han rebut la qualificació de singulars, atesa la seva maduresa, ús social, conservació i biodiversitat. Paradigmàticament aquest creixement ha anat acompanyat de l'abandonament d'activitats forestals, agrícoles i ramaderes incrementant així la superfície forestal i conseqüentment el risc d'incendis. El curs que proposem tractarà d'aquests aspectes ambientals i socials dels nostres boscos.

Com cada any s'oferirà una sortida de camp opcional de tres dies a mitjans de juny en la que visitarem boscos, infraestructures i institucions relacionades amb el tema.

Calendari

Grups C i D

Del 27 de març al 22 de maig de 2019.

Grup C: dimecres, de 9.30 a 11 h.

Grup D: dimecres, d'11.30 a 13 h.

Grup G

Del 29 de març al 24 de maig de 2019.

Divendres, de 9.30 a 11 h.

Curs 95. El desenvolupament dels diferents tipus de nombres a través de la història

Professor

Jordi Deulofeu Piquet, professor del Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

La matemàtica, juntament amb l'astronomia, és la ciència més antiga i la seva rellevància prové del fet que d'una banda és un dels més potents instruments per comprendre el món, així com resoldre problemes d'ordre pràctic, i de l'altra constitueix una de les més grans construccions humanes des del punt de vista de la raó. El curs es centrarà en els diferents tipus de nombres, els seus usos i la seva necessitat i també en la manera com les matemàtiques han tractat l'atzar a través del concepte de probabilitat. Ens fixarem en l'obra d'alguns matemàtics insignes com Fibonacci, el gran matemàtic medieval i Pascal el gran pensador polifacètic, matemàtic, físic i filòsof francès del segle XVII.

Calendari

Grups E i F

Del 5 de febrer al 19 de març de 2019.

Grup E: dimarts, de 9.30 a 11 h.

Grup F: dimarts, d'11.30 a 13 h.

Curs 96. Poesia i ciutat en la poesia en llengua catalana i llengua castellana de principis del segle xx

Professor

Lluís Quintana Trias, professor del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

La gran ciutat és un escenari en què s'esdevenen canvis importants a l'Europa del segle XIX, i així ho recullen alguns dels autors de les seves diferents tradicions literàries. A la poesia catalana i espanyola, però, hi té en general una presència poc rellevant fins que, a principis del segle XX, els autors més innovadors l'incorporen plenament a la seva obra. En aquest curs estudiarem alguns d'aquests autors (Maragall, Carner, Juan Ramón Jiménez, Federico García Lorca, entre d'altres), i veurem també alguns dels seus precedents europeus (Wordsworth, Baudelaire...).

Calendari

Grups E i F

Del 4 d'octubre al 22 de novembre de 2018.

Grup E: dijous, de 9.30 a 11 h.

Grup F: dijous, d'11.30 a 13 h.

Curs 97. Resolució de conflictes: la mediació, una nova via alternativa al judici

Professora

Mariona Garriga de Ahumada, llicenciada en Dret i mediatra.

Descripció

La mediació és una via de resolució de conflictes de la qual s'ha parlat molt arran de la situació política actual. Què és? Com funciona? Què fa un mediador?

La mediació genera dubtes i confusions, ja que és una institució nova que encara no està prou arrelada, però sí en alça. La mediació respon a la necessitat de descongestionar el sistema judicial i a la de disposar de noves formes de gestió i resolució dels conflictes més dialogades i col·laboratives.

Els objectius del curs són:

- Donar a conèixer l'estructura bàsica del sistema judicial espanyol. El judici, protagonistes i eines.
- Divulgar la cultura de la mediació com a via de resolució de conflictes. El procés de mediació i la figura del mediador. El judici i la mediació, dos sistemes alternatius i alhora complementaris.
- Ensenyar les eines i habilitats dels mediadors. Aplicabilitat a les nostres vides.

Calendari

Grup C i D

Del 4 de febrer al 18 de març de 2019

Grup C: dilluns, de 9.30 a 11 h.

Grup D: dilluns, d'11.30 a 13 h.

Grups G

Del 30 de novembre de 2018 a l'1 de febrer de 2019.

Divendres, d'11.30 a 13 h.

Curs 98. Estètica de la natura

Professora

Marta Tafalla González, professora del Departament de Filosofia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

El gaudi de la bellesa natural ens porta a cultivar jardins, sortir a veure ocells i altres animals salvatges, o crear art que evoca paisatges naturals. Tanmateix, l'estètica pot tenir també un vessant problemàtic: per exemple, estem més disposats a protegir espècies en perill d'extinció si ens semblen fascinants que si ens semblen avorrides. En els nostres temps, marcats per la catàstrofe ecològica, reflexionar sobre com apreciem la bellesa natural i establir connexions amb l'ètica ecològica i l'ètica animal, ens pot ajudar a desenvolupar una mirada crítica sobre la nostra relació amb la natura i buscar millors formes de convivència.

1. Què és l'apreciació estètica?
2. Amb quins sentits apreciem la bellesa?
3. La importància del sentits anomenats menors (olfacte, tacte, equilibri...)
4. Apreciar la natura en temps de catàstrofe ecològica
5. Apreciar els animals en temps del gran extermini
6. El Land Art
7. Per què cultivem jardins?
8. Connexions entre paisatge i cuina

Calendari

Grup C i D

Del 28 de novembre de 2018 al 30 de gener de 2019.

Grup C: dimecres, de 9.30 a 11 h.

Grup D: dimecres, d'11.30 a 13 h.

Curs 99. Obres mestres del patrimoni musical III

Professor

Rafael Esteve Alemany, professor del Conservatori Superior del Liceu.

Descripció

De Mozart a Txaikovski, farem un recorregut per dos gèneres fonamentals en la música instrumental del Classicisme i el Romanticisme: el concert i la simfonia.

Temari:

- 1 i 8 d'octubre: **Wolfgang Amadeus Mozart**, *Concert per a piano núm. 21*.
- 15 i 22 d'octubre: **Ludwig van Beethoven**, *Simfonia núm. 5*.
- 29 d'octubre i 5 de novembre: **Felix Mendelssohn**, *Simfonia núm. 5*.
- 12 i 19 de novembre: **Piotr Íltx Txaikovski**, Concert per a violí.

Calendari

Grups C i D

De l'1 d'octubre al 19 de novembre de 2018.

Grup C: dilluns, de 9.30 a 11 h.

Grup D: dilluns, d'11.30 a 13 h.

Curs 100. "Ravel-Satie-Debussy-Fauré"

Professor

Rafael Esteve alemany, professor del Conservatori Superior del Liceu.

Descripció

Una mirada a quatre autors essencials per entendre, no només la música de la França i especialment del París de finals del segle XIX i inici del XX, sinó tota la revolució artística que va marcar la cultura del XX.

Temari:

- 28 de març i 4 d'abril: **Maurice Ravel**, *Ma mère l'oye*
- 11 i 25 d'abril: **Eric Satie**, Obra pianística i orquestral
- 2 i 9 de maig: **Claude Debussy**, *La mer*
- 16 i 23 de maig: **Gabriel Fauré**, *Rèquiem*

Calendari

Grup U

Del 28 de març al 23 de maig de 2019.

Dijous, de 16 a 17.30 h.

Curs 101. Cuina, llenguatge, literatura

Professor

Salvador Comelles García, professor del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona

Descripció

Com qualsevol activitat humana, tot allò relacionat amb la cuina i el menjar genera uns usos de llenguatge específics. Hi ha un vocabulari propi d'aquest àmbit, que evoluciona al llarg del temps. Hi ha uns gèneres propis, amb les seves convencions: els llibres de cuina, les receptes, els menús, etc. De la poesia als articles literaris, tot allò que hi ha al voltant del menjar és un tema present també en la literatura. En aquestes sessions parlarem del llenguatge de la cuina i de la seva presència en els diferents àmbits de l'escriptura.

Índex de les sessions:

1. Els mots de la cuina
2. Les metàfores dels sentits
3. Com s'explica una recepta
4. La crítica gastronòmica
5. Cuina poètica
6. El llenguatge de la restauració
7. Hàbits socials i literatura
8. La cuina a la biblioteca

Calendari

Grups H i J

Del 26 de novembre de 2018 al 28 de gener de 2019.

Grup H: dilluns, de 9.30 a 11 h.

Grup J: dilluns, d'11.30 a 13 h.

Curs 102. La mitologia clàssica

Professor

Sebastià Giralt Soler, professor del Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

Curs orientat a conèixer la mitologia de Grècia i Roma i la seva pervivència al llarg dels segles. Veurem què eren els mites, com eren els déus i els herois que els protagonitzaven, quins són els principals cicles mítics i com han sobreviscut en la literatura, en l'art i en altres manifestacions humanes des de l'antiguitat grecoromana fins a la so-

cietat contemporània.

Calendari

Grups C i D

Del 26 de novembre de 2018 al 28 de gener de 2019.

Grup C: dilluns, de 9.30 a 11 h.

Grup D: dilluns, d'11.30 a 13 h.

Curs 103. Tresors arqueològics Patrimonis de la Humanitat

Professora

Victoria Medina Fernando, investigadora del Seminari d'Estudis i Recerques Prehistòriques de la Universitat de Barcelona.

Descripció

Amb la finalitat de salvaguardar restes, llocs i monuments de civilitzacions antigues, la UNESCO va fer una crida l'any 1972 per regular i conservar el patrimoni cultural i natural mundial, amb un èxit sense precedents. Avui dia hi formen part més de 150 països i més de 1000 llocs declarats Patrimoni de la Humanitat. Repartits pels cinc continents, ens endinsarem en alguns d'aquests enclavaments d'extraordinari interès arqueològic i paleontològic. Setmana rere setmana tractarem un bé cultural i/o natural inscrit a la Llista Mundial de la UNESCO.

Aquest curs ens portarà a viatjar al voltant del món, a visitar antigues ruïnes, jaciments i paisatges, i analitzar-ne el seu passat, la seva arqueologia. Amb una sessió introductòria dedicada a entendre el funcionament, gestió i classificació dels Patrimonis de la Humanitat inscrits com a World Heritage, seguidament passarem a veure llocs com l'illa de Rapa Nui (Xile), el jaciment de Mesa Verde en territori dels indis anasazi (EEUU), les ruïnes d'Ayyutthaya a l'antic regne de Siam (Tailàndia), o el complex palatí andalusí de l'Alhambra (Granada), entre d'altres.

Calendari

Grups E i F

Del 28 de març al 23 de maig de 2019.

Grup E: dijous, de 9.30 a 11 h.

Grup F: dijous, d'11.30 a 13 h.

Grup T

Del 25 de març al 20 de maig de 2019.

Dilluns, de 16 a 17.30h.

Curs 104. Cinema i història contemporània V

Professor

Ramon Alquézar Aliana, professor jubilat del Departament d'Història Moderna i Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

Projecció de films de ficció i de documentals il·lustratius per la seva significació històrica i per la seva qualitat artística. No es tracta de la repetició d'obres ja projectades en cursos anteriors. Els alumnes tindran al seu abast un dossier-guio explicatiu de cada film.

Calendari

Grups H i J

Del 25 de març al 20 de maig de 2019.

Grup H: dilluns, de 9.30 a 11 h.

Grup J: dilluns, d'11.30 a 13 h.

Curs 105. Química a la vida quotidiana

Professores

Marta Simón Esteve i Begoña Oliveras Prat, professores del Departament d'Ensenyament.

Descripció

La química forma part de la nostra vida, tot el que pots veure, tocar i olorar conté una o més substàncies químiques d'origen natural o sintètic, però la química es presenta de manera molt diversa segons la intencionalitat o la finalitat en que es vol utilitzar: la premsa, les empreses, la publicitat, l'etiquetatge ....

En aquest curs mirarem la química des de diferents mirades i observarem la cara i la creu de la química. L'objectiu és analitzar la química en diferents sectors i detectar el valor de la química en la seguretat i el desenvolupament dels productes de consum.

La ciència dels aliments, els productes farmacèutics, la cosmètica, l'ús de nous materials, han millorat el nostre confort i la nostra salut, veurem com hem avançat molt en els darrers segles, parlarem de tot plegat per comprendre i triar i decidir millor en el nostre dia a dia.

Calendari

Grups T

Del 26 de novembre de 2018 al 28 de gener de 2019

Dilluns, de 16 a 17.30 h.

Curs 106. Les dones artistes en la història de l'art

Professora

Cecília Llobet Roig, professora del Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura i de les Ciències Socials de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

Quan visitem un museu trobem moltes obres que tenen com a tema principal la figura femenina però quantes obres realitzades per artistes estan exposades? I en els llibres de història de l'art quines artistes hi trobem? En aquest curs reflexionarem sobre la invisibilitat de les dones artistes en el passat i les relacions entre els moviments feministes i les noves històries de l'art.

Programa:

1. La presència de dones artistes en els llibres d'història de l'art i en l'ensenyament. Importància de la dona com a objecte de representació i invisibilitat com a subjecte creador.
2. A la recerca de les artistes. Des de l'Edat Mitjana fins el segle XIX.
3. El segle xx. Els moviments feministes, la importància de les dones artistes, les noves tecnologies...
4. La nostra època. Imatges de dones, mirades d'artistes.

Calendari

Grup U

Del 7 de febrer al 21 de març de 2019.

Dijous, de 16 a 17.30 h.

Curs 107. L'evolució de la simfonia des de Beethoven fins al postromanticisme

Professor

Cèsar Calmell Piguillem, professor del Departament d'Art i Musicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Descripció

1. La novetat de les simfonies de Beethoven: de l'heroisme de la Tercera a la introducció de la incertesa conceptual en la *No-vena*.
2. El repte dels compositors romàntics davant el llegat del simfonisme beethovenià: l'obra simfònica de Franz Schubert i de Robert Schumann.
3. Bifurcació de camins en la segona meitat del segle XIX: antíte-

si entre el poematisme simfònic de Franz Liszt i la renovació de la tradició en l'obra de Johannes Brahms.

4. La irrupció dels nacionalismes i la seva projecció en el simfonisme: Bedrick Smetana , Antonín Dvorák i Piotr Iilitx Txaikovski.

5. Els grans colossos del simfonisme post-romàntic: Anton Bruckner i Gustav Mahler.

Calendari

Grup G

Del 8 de febrer al 22 de març de 2019.

Divendres, de 9.30 a 11 h.